

Puolustushankinnoista ja huoltovarmuudesta vauhtia Suomen vihreän siirtymän kilpailukykyyn

Poikkisektoraalisen Ratkaisuryhmän ehdotukset päättäjille

Aalto University

UNIVERSITY OF HELSINKI

URBAN
TECH
HELSINKI

Helsinki

ESPOO
ESBO

TAMPERE

salo

KOTKA
MERIKAUPUNKI

ROVANIEMI

BUSINESS
FINLAND

Poikkisektoraalinen ja monitieteinen Ratkaisuryhmä ehdottaa vihreän siirtymän ja Suomen kilpailukyvyn vahvistamista strategisesti valittujen, huoltovarmuutta ja puolustusta tukevien hankintojen ja TKI-panostusten avulla.

PORVOON ENERGIA
BORGÅ ENERGI

Danfoss

VACUUM
WOOD.
TECH

TAH TIINA JA ANTTI
HERLININ SÄÄTIÖ

Metsä

GASGRID carboculture

CCC CLIMATE
LEADERSHIP
COALITION

Huoltovarmuus, puolustus, vihreä siirtymä ja kilpailukyky on nähtävä yhtenä strategisena kokonaisuutena

Vihreä siirtymä on viime vuosina jäänyt julkisessa keskustelussa kovan turvallisuuden ja elinkustannusten kasvun korostumisen myötä taka-alalle, ja Suomi on jäämässä jälkeen vihreän siirtymän kilpailussa. Vihreään siirtymään liittyy kuitenkin merkittävää potentiaalia edistää Suomen talouskasvua ja kilpailukykyä .¹

Suomi nostaa puolustusmäärärahojaan vähintään 3 %:iin bkt:sta vuoteen 2029 mennessä, minkä lisäksi 1,5 % bkt:sta tullaan vuoteen 2035 mennessä käyttämään puolustusta tukeviin menoihin. TKI-menojen nostoa vähintään 4 %:iin bkt:sta tavoitellaan vuoteen 2030 mennessä.

Ratkaisuryhmä kehottaa vihreän siirtymän ja sen kilpailukykyä tukevien vaikutusten ja huoltovarmuus-, puolustus- ja TKI-panostusten positiivisten yhteisvaikutuksen potentiaalin hyödyntämiseen.

¹ Murto, R., Sinko, P. & Tamminen, S. (2025). Kasvuriihi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvosto.

1. Huoltovarmuutta ja puolustusta vahvistavat hankinnat tukemaan vihreän siirtymän kilpailukykyä

2

- Julkiset hankinnat muodostavat jopa 20 % Suomen bkt:sta. Jjoka voi saada vihreän siirtymän arvoketjut liikkeelle Suomessa, joka voi saada vihreän siirtymän arvoketjut liikkeelle Suomessa. Arvoketjujen tukemisen kautta tuotteiden ja palveluiden kysynnän ja tarjonnan kasvattaminen on välttämätöntä Suomen vihreän siirtymän kilpailukykyyn vahvistamiseksi.
- Yhteensovittamalla tulevien vuosien mittavat huoltovarmuutta ja puolustusta vahvistavat hankinnat vihreää siirtymää tukevien tuotteiden ja teknologioiden kanssa voidaan aktivoida esimerkiksi vihreän vedyn, vihreän teräksen, synteettisten polttoaineiden, hiilineutraalin betonin ja puurakentamisen arvoketjuja. Luomalla kysyntää ratkaisuille, jotka vahvistavat huoltovarmuutta, puolustusta ja vihreää siirtymää, voidaan samanaikaisesti parantaa kokonaisturvallisuutta sekä tukea Suomen taloutta.
- Vihreän siirtymän arvoketjujen tukeminen luo mahdollisuuden kehittää ja skaalata vientikelpoisia ratkaisuja, jotka ovat kriittisiä Suomen kansainväliselle kilpailukykyvylle.

Ratkaisuryhmä ehdottaa huoltovarmuutta ja puolustusta vahvistavien hankintojen ja vihreän siirtymän synergioiden selvittämistä, jotta hankinnoilla voidaan paitsi vahvistaa Suomen kokonaisturvallisuutta myös vauhdittaa vihreää siirtymää ja parantaa kilpailukykyä.

2. TKI-panostukset tukemaan vihreää siirtymää ja kokonaisturvallisuutta

- Vihreä siirtymä on välttämätön paitsi Suomen turvallisuudelle myös talouden kasvulle, kestäväydelle ja kilpailukyvyllle. Vihreän siirtymän etupainoinen edistäminen TKI-panostusten kohdentamisen kautta mahdollistaa vihreän siirtymän muodostumisen Suomen kilpailueduksi kansainvälisillä markkinoilla ja lisää TKI-panostusten kansantaloudellista vaikuttavuutta.
- Vihreän siirtymän kansallisen kilpailukyvyn ja kokonaisturvallisuuden samanaikainen edistäminen vaatii TKI-panostusten strategista kohdentamista.
- Suomen vihreän siirtymän pullonkaulojen purkaminen vaatii poikkisektoraaalisia ratkaisuja. Monet olemassa olevat rakenteet eivät tue tehokasta monialaista yhteistyötä. TKI-panostusten ohjaamisella näiden rakenteiden ja yhteistyömallien luomiseen ja kehittämiseen sekä poikkisektoraalisten ratkaisujen toteuttamiseen voidaan merkittävästi kiihdyttää Suomen vihreää siirtymää ja kilpailukykyä.
- TKI-panostusten vihreää siirtymää tukevien kohdennusten selvittäminen vaatii tehostettua koordinaatiota myös ministeriöiden välille esimerkiksi ilmasto-, kiertotalous- ja innovaatiopolitiikan johdonmukaistamiseksi sekä yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden vahvistamiseksi. Tämä edellyttää myös ministeriörajat ylittävää, tutkimukseen ja asiantuntijatyöhön pohjautuvaa pitkän aikavälin visio- ja strategiatyötä.

Ratkaisuryhmä ehdottaa, että TKI-panostuksia kohdennetaan vihreän siirtymän edistämiseen, kokonaisturvallisuuden vahvistamiseen sekä poikkisektoraalisen yhteistyön kehittämiseen, jotta Suomen vihreän siirtymän kilpailukyvyn potentiaali voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Ratkaisuryhmä pähkinänkuoressa

Ratkaisuryhmä on Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston koolle kutsuma poikkisektoraalinen ja monitieteinen ryhmä, joka koostuu tutkijoista, kaupungeista, yrityksistä, startupeista, ministeriöistä, säätiöistä ja rahoittajista.

Ratkaisuryhmän tavoitteena on paitsi kirittää Suomen vihreää siirtymää ja kilpailukykyä myös luoda malleja toimivasta poikkisektoraalisesta yhteistyöstä.

Ratkaisuryhmän tähänastisen työn tuloksena on tunnistettu kuusi Suomen vihreän siirtymän pullonkaulojen purkamiseen tähtäävää ratkaisupolkua, joiden edistämistä selvitetään.

Lisätietoja Ratkaisuryhmästä:

jussi.m.impiö@aalto.fi

elina.tanninen@helsinki.fi